

De ontwikkeling van een krachtige leeromgeving

Basisschool De Touwladder bestaat momenteel uit twee locaties. Op korte termijn zal er nieuwbouw worden gerealiseerd. Op 1 oktober 2007 waren 410 kinderen op de school ingeschreven. De school is te vinden in de gemeente Sint-Michielsgestel.

Voorgeschiedenis

Toen de Touwladder op 1 augustus 2005 ontstond uit de fusie tussen twee bestaande basisscholen, was duidelijk dat de komende jaren in het teken zouden staan van ontwikkelen en innoveren. Bij de start van de nieuwe school werd de uitdaging onderscheidend en vernieuwend onderwijs te creëren. De ontwikkeling van de school wordt gezien als een ontdekkingsreis voor zowel de leerlingen als de leerkrachten. Er wordt gewerkt vanuit de principes van de lerende organisatie. De uitdaging om vernieuwend onderwijs te realiseren werd bewust aangegaan om een gemeenschappelijk doel te creëren. Op deze manier werd het samensmelten van de twee verschillende schoolculturen tot een nieuwe, op zichzelf staande cultuur gestimuleerd. De eerste stap voor deze ontdekkingsreis was het opstellen van een gemeenschappelijke, breed gedragen, visie op goed onderwijs. Deze visie was van het grootste belang en is richtinggevend voor de onderwijskundige ontwikkeling van de komende jaren. Een essentieel onderdeel van de visie is de krachtige leeromgeving. Immers; in deze omgeving dient het onderwijs plaats te vinden.

De krachtige leeromgeving

Het uitgangspunt is dat met de leeromgeving niet alleen het klaslokaal bedoeld wordt. Het gaat veel verder. We willen flexibele werkplekken ontwikkelen die zich ook buiten de klaslokalen plaatsvinden. Zoals bijvoorbeeld het open leslokaal en de educatieve natuurtuin. We willen in de directe schoolomgeving een uitdagende ruimte tot stand brengen, waarin het leren plaats kan vinden. Een ruimte waarin de kinderen naar hartelust kunnen experimenteren en ontwikkelen in een natuurlijke omgeving.

Aanpak

Op dit moment bestaat de school uit twee aparte gebouwen. Dit is natuurlijk geen ideale situatie. Daarom is in samenspraak met de gemeente bepaald dat er voor de school nieuwbouw wordt gerealiseerd. Er zal een brede school worden gebouwd.

In 2010 zal het project gereed zijn. Voor het echter zo ver is, zal er veel energie gestoken worden in het opstellen van een

programma van eisen om het huisvestingsmodel zo optimaal mogelijk aan te passen aan de onderwijskundige visie van de school.

Om een duidelijk beeld te krijgen van de vorm die de nieuwe school zal gaan krijgen, was het belangrijk om een aantal zaken uit te proberen. In 2006 werd om deze reden een aantal projecten gerealiseerd: een open leslokaal, een open huiskamer en een educatieve natuurtuin. Op deze manier konden leerkrachten, ouders en leerlingen reeds kennismaken en ervaring opdoen met de uitgangspunten van het nieuwe onderwijsconcept. De projecten werden gebouwd met goedkope, hergebruikte materialen en uitgevoerd door de conciërges en enkele ouders van de school. Ook werd er een tuinarchitect ingeschakeld die op de hoogte is van de onderwijskundige visie van de school.

Het open leslokaal

Deze ruimte is in het geheel ingericht voor onze jongste leerlingen. Zij kunnen in deze binnentuin experimenten uitvoeren in de natuur. Er zijn natuurlijke materialen, houtsnippers op de bodem, een groot aantal struiken en bomen, een terras gerealiseerd, waar kleuters een plaats heeft gekregen binnen het leslokaal. Het is een lust voor het oog en enthousiast aan het werk leeromgeving. Ze hebben er overduidelijk veel plezier in, als ze op zoek zijn naar kleine beestjes of als ze aan het timmeren zijn in de timmerhoek. Naast deze onderwijskundige activiteiten wordt de ruimte ook gebruikt door de tussenschoolse opvang. Door middel van de

inzet van lio stagiaires van de pabo volgend schooljaar verder een techniekhoek. Deze ontwikkeling van de visie op meervoudige intelligentie van Gardner.

wordt het onderwijsaanbod het uitgebreid met een vindt onder andere plaats vanuit

De open huiskamer

Deze ruimte is in eerste instantie aangelegd voor de leerkrachten van de school. Vaak vind je echter ook leerkrachten met hun kinderen in de tuin terug. Gezellig zitten ze dan rondom het kampvuur verhalen te vertellen of voor te lezen. Soms worden boven het vuur stokbroodjes gebakken, of marshmallows geroosterd. Ook deze tuin heeft een

natuurlijk karakter. In deze ruimte zijn de oerelementen terug te vinden: lucht, aarde water

en vuur. Verder vind je er: stapelmuurtjes, een vijver, een stookplaats en een eethoek bestaande uit een grote eettafel met vier houten banken. Hier kan tussen de middag de lunch worden genuttigd. Na schooltijd kunnen hier bijeenkomsten plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld voor onderling overleg, vergaderingen, informeel overleg etc.

Naast deze activiteiten worden de beide binnentuinen ook met grote regelmaat ingezet bij feestelijke gelegenheden.

De educatieve natuurtuin

In een grasveld aan de zijkant van de school is een slingerende border aangelegd, waarin de naam "Touw ladder" d.m.v. krokussen is geschreven. De breedte van deze border is ongeveer

twee meter en het is de bedoeling dat hier de natuur haar gang kan gaan. De border wordt slechts 1 maal per jaar gemaaid. Er zijn allerlei bloemen en planten uitgezaaid om de biodiversiteit zo optimaal mogelijk te

maken.

In de educatieve natuurtuin tijdens de biologielessen onderuitgaan naar kleine beestjes en

kunnen de kinderen andere op onderzoek bloemen en planten.

Nieuwbouw

De ervaringen die de leerkrachten en kinderen hebben opgedaan worden als inspiratiebron gebruikt voor het ontwikkelen van het nieuwe schoolgebouw. Het gebouw heeft een tweeledige functie. Enerzijds de huisvesting om modern, kwalitatief goed onderwijs te geven. Anderzijds is het niet alleen een gebouw om educatie te geven, **het is educatie**: door de uitstraling beleven de mensen die er verblijven respect voor natuur en de mens.

Het wordt een totaalconcept, waarin binnen en buiten geïntegreerd zullen zijn. Het concept wordt o.a. gerealiseerd d.m.v. de samenwerking tussen tuinarchitect, binnenhuisarchitect en bouwkundig architect. Een gebouw met respect voor de mens die er in aanwezig is. Bij de ontwikkeling van het nieuwbouwproject wordt uitgegaan van de principes van "Cradle to Cradle", waarbij duurzaamheid essentieel is.

Onze speciale herinneringsboom.
Geplant 14-11-2008.

Nol Trum.
Directeur basisschool De Touwladder.